

[Gert Petersen.]

hovedstadsområdet? Jorden skal være rigtigt beliggende i forhold til hensigten. Det hjælper heller ikke noget, at man kan komme i gang med at byggemodne eller bebygge den rigtigt beliggende jord, om 5 eller 10 år, når det er nu, det brænder på. Jorden må også frem på det rigtige tidspunkt.

Jeg erkender, at by- og landzonenloven sandsynligvis vil afhjælpe visse af disse forhold. Dens nøgleord taget i sig selv er netop ikke tilfældighed, men planlægning, men det er bare ikke tilstrækkeligt, når der ikke stilles andre instrumenter til rådighed, der kan sikre en rationel udvikling af jordmarkedet; derfor falder lovkomplekset som helhed til jorden. Frygten for at anvende ekspropriation er så meget mere uforståelig, som ekspropriation jo i årevis er blevet anvendt til det, man kalder offentlige formål, der altså ikke må omfatte boligformål. I København har man eksproprieret på livet løs af beboelsesejendomme her i det sidste par år for at give plads til Lyngbyvejens udvidelse, og så vidt jeg har forstået, har man også eksproprieret for at give plads til trafikobjekter, hvis skæbne endnu ikke er afklaret. Hvorfor kan man så ikke gøre det til boligformål? Jeg tror, at for de mennesker, som må affinde sig med ekspropriationen, er det i og for sig underordnet, om det er til et trafikobjekt eller til boligformål. Det er måske ikke underordnet, hvis ekspropriationen synes at være totalt nytteløs, hvis man eksproprierer til trafikobjekter, hvis skæbne slet ikke er klar endnu, så man ikke ved, om de egentlig skal gennemføres — det turde være langt værre, men det er straks en helt anden sag. I øvrigt er jeg helt overbevist om, at hvis det offentlige først råder over ekspropriationsrettigheder i forbindelse med boligformål, vil det kun yderst sjældent skulle gøre brug af dem. Alene bevidstheden om, at de findes, vil være tilstrækkeligt.

De ændringsforslag, der er stillet fra socialdemokratiets og socialistisk folkepartis side, er i virkeligheden ganske beskedne. Forslaget om ekspropriation, som jeg her har talt om, bygger på de traditionelle erstatningsregler, de samme, som gælder for ekspropriation i forvejen. Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor dette forslag kan vække

en sådan modvilje, hvorfor der rejser sig en sådan modstand mod det.

Så har vi stillet et ændringsforslag vedrørende erstatningsbestemmelserne. Her har vi fra SF's side i hvert fald udvist en betydelig beskedenhed. Vi mener, at erstatninger i tilfælde af ekspropriation, og i øvrigt altid, bør følge den hidtidige anvendelse af jorden og ejendommen og ikke den tilfældige markedspris. Men vi har udvist beskedenhed, fordi vi ikke ville gøre det for svært for regeringen at komme i forhandling om spørgsmålet. Vi ville ikke lægge den nogen sten i vejen; men det har vi ikke haft meget ud af, må jeg erkende.

Vi kan også tage det ændringsforslag, oppositionen har stillet, hvorefter erstatning i forbindelse med zonedragninger kun skal ydes for de reelle omkostninger, som ejeren har afholdt efter de hidtil gældende regler. Her kunne man meget vel anlægge den betragtning, at det overhovedet ikke kom på tale at yde erstatning. Når nu grundloven blev draget ind — af den konservative ordfører, tror jeg — må jeg da lige indskyde, at så vidt jeg har forstået, har landsbyggeoven hidtil forudset, at i en række tilfælde kunne amtet i de små kommuner foretage rådighedsindskrænkninger uden at yde erstatning. Denne bestemmelse er praktiseret; der er nedlagt forbud mod sommerhusudstyknings osv. i kraft af landsbyggeoven, uden at der er ydet nogen erstatning. Men så skulle landsbyggeoven altså have været i strid med grundloven. Det forekommer mig dog at være en nyhed. Man må tværtimod sige, at i forhold til landsbyggeovens praksis, som har stået på i mange år, og som har været gældende for en ganske betydelig del af landområderne herhjemme, er den erstatningsbestemmelse, regeringens lovforslag om by- og landzoner opererer med, et tilbageskridt. Men vi har afstået fra at foreslå landsbyggeovens princip gennemført i by- og landzonenloven, hvilket havde været det konsekvente og det naturlige, for at få en samtale i gang.

Endelig er der spørgsmålet om finansieringen. Hele jordlovskomplekset rejser totalt uløste eller næsten uløste finansieringsproblemer. Man henviser til frigørelsesafgiftsprovenuet, og det er da rigtigt, at der kommer penge ind dér; men det tager tid. Foreløbig kan vi se frem til, at i de eksiste-